

Sosiaali- ja terveyspalvelujen saamisen määräajat 2012

Terveydenhuollon hoitoon pääsyn määräajat

Kaikki **kiireellistä hoitoa tarvitsevat** saavat Suomessa apua välittömästi terveyskeskusten ja sairaaloiden päivystysvastaanotoilla, riippumatta potilaan asuinkunnasta.

Kiireetöntä hoitoa tarjotaan kunnan asukkaille terveyskeskuksissa, ja hoitoon pääsulle on lainsäädännössä taattu tietyt **määräajat**.

Hätätapaukset

- **Kiireellisissä tapauksissa**, kuten onnettomuuden sattua tai äkillisissä sairastumisissa hoitoon pääsee **välittömästi**.
- Kiireellistä hoitoa varten terveyskeskuksissa ja sairaaloissa on **päivystysvastaanotot**.
- **Kiireellisissä tapauksissa sairaanhoitoon pääsevät kaikki apua tarvitsevat asuinkunnasta riippumatta.**

Terveyskeskus

- **Kiireettömät tapaukset** hoidetaan kunnallisissa terveyskeskuksissa.
- Kiireettömään sairaanhoitoon pääsevät terveyskeskuksen **alueella asuvat**, ellei muuta ole sovittu (1.5.2011 lukien vapaa hakeutuminen).
- Kiireettömään sairaanhoitoon on päästävä **tietystä määräajassa**.
- Arkisin terveyskeskuksen aukioloaikana sinne on saatava välittömästi puhelinyhteys tai sinne on voitava mennä käymään.

Käyntiaika

- Jos hoidon tarpeen arviointi vaatii terveyskeskuksessa käyntiä, sinne on saatava aika kolmen arkipäivän kuluessa yhteydenotosta.

Hoitoon pääsy

- Hoitoon on terveyskeskuksessa päästävä viimeistään kolmessa kuukaudessa.

Erikoissairaanhoito

- Jos terveyskeskuksessa annetaan erikoissairaanhoitoa, siihen on päästävä viimeistään kuudessa kuukaudessa.

Sairaala

- Sairaalaan pääsy edellyttää **lääkärin lähetettä**.
- Sairaalassa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta sinne.
- Arvio voidaan tehdä joko lähetteen perusteella tai kutsumalla potilas tutkimuksiin sairaalaan.

Hoitoon pääsy

- Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee sairaalahoitoa, se on aloitettava viimeistään kuudessa kuukaudessa hoidon tarpeen arvioinnista.

Hoito muualla

- Jos oma terveyskeskus tai sairaala ei pysty hoitamaan potilasta määräajassa, sen on järjestettävä potilaalle mahdollisuus **päästä hoitoon muualle**, joko toiseen sairaanhoitopiiriin tai yksityissektorille.
- Potilaalle ei aiheudu tästä ylimääräisiä **kuluja**.
- Potilaalla on oikeus myös **kieltäytyä** hoidosta

Lisätietoja

Lisätietoja hoitoon pääsyn määräajoista STM:n esitteessä [Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palvelu paranee - kiireettömään hoitoon määräajassa \(STM:n esitteitä 2004:13\)](#)

Hoitoon pääsy laeissa: Hoidon järjestämisen enimmäisaikoja koskevat lakimuutokset tulivat voimaan 1.3.2005. Hoitoon pääsystä säädetään seuraavissa laeissa:

Kansanterveyslaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1972/19720066>

Erikoissairaanhoitolaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19891062>

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palvelu paranee (1.5.2011->) <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

Potilaslaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>

Sosiaalipalvelujen saannin aikarajat

Kunnan on järjestettävä sosiaalihuoltolaissa säädetty palvelut **kunnan asukkaille**.

Kiireellisissä tapauksissa sosiaalipalveluja ja laitoshoidtoa on järjestettävä **myös kunnassa tilapäisesti oleskeleville**.

Määräajat on säädetty

- vanhusten palvelujen tarpeen arvioinnille
- vammaisten henkilöiden palvelutarpeen selvittämiseksi
- lastensuojelun selvityksen tekemiselle
- toimeentulotukipäätöksen tekemiselle
- pääsy keskusteluun sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan kanssa.

Kiireellisissä tapauksissa toimitaan heti.

Vanhusten palvelutarpeen arviointi

Arviointi Kunnan on järjestettävä pääsy sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta

- 75 vuotta täyttäneelle henkilölle ja
- Kelan eläkkeensaajan erityishoitotuen saajalle.

Kiiretapaukset Kiireellisissä tapauksissa henkilön sosiaalipalvelujen tarve on **arvioitava viipymättä** henkilön iästä riippumatta.

Kenelle Palvelutarpeen arviointi määräajassa koskee henkilöitä, jotka

- eivät vielä ole sosiaalipalvelujen piirissä
- ovat palvelujen piirissä, mutta palvelun tarve muuttuu

Vammaisten henkilöiden palvelutarpeen selvitys

Arviointi Kunnan on aloitettava vammaisen henkilön palvelutarpeen selvittäminen viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä yhteydenotosta. Palvelutarpeen selvittäminen edellyttää, että kunnan viranomainen tapaa asiakkaan henkilökohtaisesti ja tekee yleensä kotikäynnin.

Kiiretapaukset Palveluntarve on selvitettävä heti.

Päätös Palvelusuunnitelma on laadittava viivytyksettä ja palveluja koskevat päätökset on tehtävä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa niitä koskevan hakemuksen tekemisestä.

Lastensuojelun tarpeen selvitys

Arviointi Kun lastensuojelun sosiaalityöntekijä havaitsee itse tai saa ilmoituksen suojelun tarpeesta olevasta lapsesta, hänen on **välittömästi arvioitava**, onko lastensuojelun tarve kiireellinen.

Kiiretapaukset **Kiireellisissä tapauksissa toimitaan heti.**

Selvitys Muissa tilanteissa sosiaalityöntekijä päättää **7 vuorokauden** kuluessa, onko ilmoituksen perusteella syytä tehdä selvitys lapsen lastensuojelun tarpeesta. Selvitys on tehtävä viimeistään **3 kuukauden** kuluessa ilmoituksesta.

Päätös toimeentulotuesta ja pääsy sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan puheille

Arviointi Kunnan sosiaalitoimistosta toimeentulotukea hakevan henkilön on saatava tukea koskeva päätös viimeistään **seitsemäntenä arkipäivänä** hakemuksen jättämisestä.

Kiiretapaukset Kiireellisessä tapauksessa päätös on tehtävä **samana** tai viimeistään **seuraavana arkipäivänä**.

Tapaamisaika Toimeentulotukea hakevan on myös päästävä keskustelemaan henkilökohtaisesti kunnan sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan kanssa viimeistään **seitsemäntenä arkipäivänä siitä**, kun hän on sitä pyytänyt.

Lisätietoja lakisäätteisistä määräajoista

Sosiaalipalvelujen saannin määräajoista säädetään seuraavissa laeissa:

Sosiaalihuoltolaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1982/19820710>

Toimeentulotukilaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971412>

Lastensuojelulaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Vammaispalvelulaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1987/19870380>

Koonnut Olli Salin
Julkaisija SKP ja Helsinki-listat
www.helsinki-listat.fi
www.skp.fi